

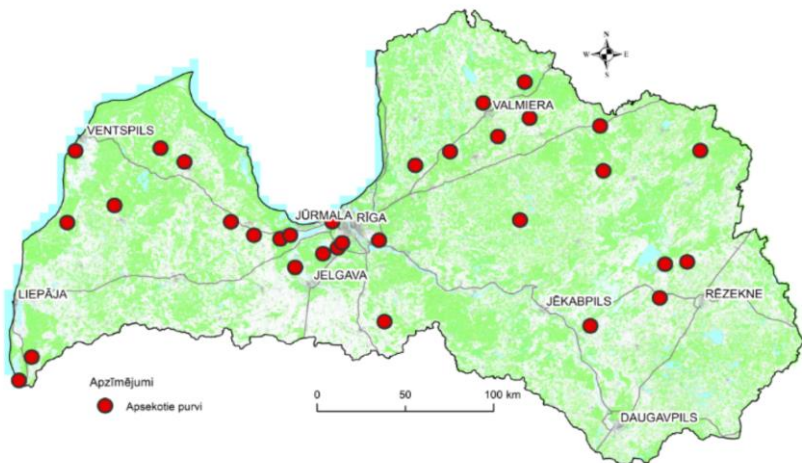
KŪDRĀJU INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

Dr. biol. Māra Pakalne, «Baltijas krasti»
20/09/2018

APSEKOTĀS TERITORIJAS

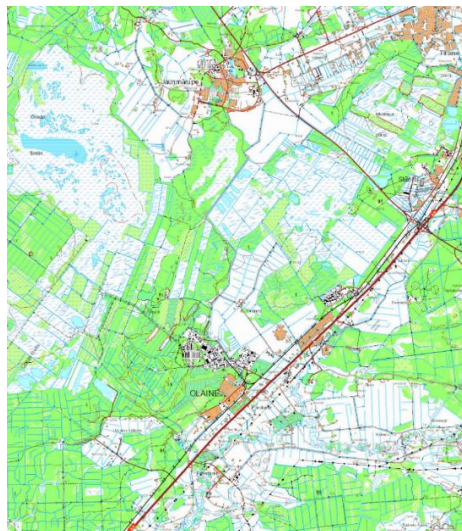

	Nosaukums	Apsekotā platība (ha)
1	Cenas tīrelis	4124
2	Melnā ezera purvs	1463
3	Medema purvs	805
4	Lielsalas purvs	1117
5	Sedas tīrelis	5007
6	Vārnēnu purvs	30
7	Nidas purvs	1524
8	Palšu purvs	720
9	Rekšņu purvs	160
10	Tīrlauku purvs	119
11	Cepļa purvs	74
12	Salaspils purvs	70
13	Skrebeļu purvs	2875
14	Vijānu purvs	148
15	Slēperu purvs	57
16	Silguldas purvs	627
17	Ezera (Līgotņu) purvs	97
18	Kalna purvs	301
19	Vārves purvs	396
20	Umuļu purvs	80
21	Ķirbas purvs	1192
22	Brīģu tīrelis	524
23	Kačoru purvs	564
24	Strūžānu purvs	2717
25	Diervanīnes purvs	588
26	Kaigu purvs	1583
27	Laugas purvs	1016
28	Ķemeru tīrelis	5265
29	Labais purvs	226
30	Praviņu purvs	129
31	Strēļu purvs	122
32	Dedziņpurvs	351
	Kopā	34 071 ha

KŪDRĀJU IZPĒTES REZULTĀTI

- Noteikts kūdrāja tips
- Novērtēti mitruma apstākļi
- Degradācijas pakāpe kūdras laukos
- Kūdrāju atjaunošanās iespējas

Apsekoti kūdras lauki, kuros kūdras ieguve pārtraukta 40 gadus atpakaļ un pavisam nesen.

PURVA DEGRADĀCIJAS PAKĀPES

Minimāla – purvā ir dabiska, spontāna veģetācija, nenosusināts purvs, cilvēka ietekme saistīta ar medībām un ogu vākšanu, nelielas izmaiņas florā un faunā.

Neliela – augstais purvs nav vai it tikai nedaudz susināts, nelielas veģetācijas izmaiņas.

Mērena – purvs ir nesen un dziļi nosusināts, veģetācija ir spontāna, kuru ir izmainījusi nesenā susināšana

Vidēja – ilgstoša, bet sekla nosusināšana, ilgstoša izmantošana, izveidojusies spontāna veģetācija, kuru ir ietekmējusi ilgtermiņa purva izmantošana, purvu ir neatgriezeniski ietekmējusi ilgtermiņa nosusināšana kūdras ieguves rezultātā

Levējama – ilgtermiņa dziļa nosusināšana, purvā notikuši oksidācijas un nosēšanās procesi, ļoti izmainīta dabiskā purva veģetācija

Maksimāla – intensīvi nosusināts purvs, kūdrā notiek erozijas un oksidācijas procesi, purvu ir ietekmējusi kūdras ieguve, pilnībā izjaukts purva ekosistēmas hidroloģiskais līdzsvars.

KŪDRĀJU INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

- Galvenie faktori, kuri nosaka kūdrāja augāja atjaunošanās iespējas, ir ūdens līmenis un kūdras slāņa biezums
- Vienas teritorijas (purva) kūdras laukos var novērot atšķirīgas augāja veidošanās iespējas.

AUGĀJA ATJAUNOŠANĀS KŪDRAS LAUKOS

1. Sausi kūdras lauki, kuros dominē spilves
2. Mitri kūdras lauki, kuros kopā ar spilvēm ieviešas sfagni
3. Applūduši kūdras lauki, kuros dominē spilves
4. Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
5. Zāļu purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
6. Pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
7. Kūdras lauku apmežošānās
8. Dabiskas ūdenstilpes kūdras laukos ar niedrēm
9. Cilvēka darbības rezultātā applūdināti kūdras lauki
10. Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos pēc aizsprostu būves un ūdens līmeņa pacelšanas
11. Pārejas un augstā purva veģetācijas veidošanās vai dižās aslapes ieviešanās kūdras karjeros
12. Purva augu reintrodukcija kūdras laukā
13. Dabiski veidojies ilggadīgs zālājs kūdras laukā
14. Izstrādē esoši kūdras lauki.

1. Sausi kūdras lauki, kuros dominē spilves

2. Mitri kūdras lauki, kuros kopā ar spilvēm ieviešas sfagni

3. Applūduši kūdras lauki, kuros dominē spilves *Eriphorum vaginatum*

4. Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos

5. Zāļu purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos jeb veģetācijas pašatjaunošanās

6. Pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos jeb veģetācijas pašatjaunošanās

7. Kūdras lauku apmežošanās

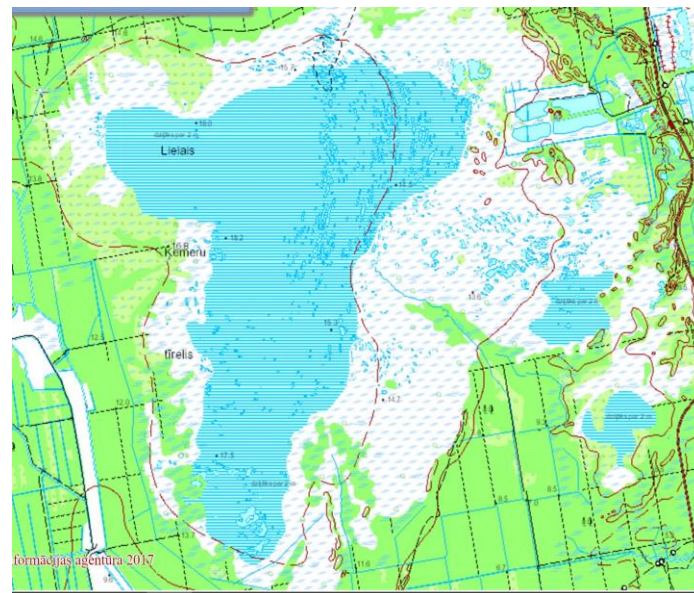
8. Dabiskas ūdenstilpes kūdras laukos

9. Cilvēka darbības rezultātā applūdināti kūdras lauki, kuros izveidojušās ūdenstilpes (Seda)

10. Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos pēc aizsprostu būves un ūdens līmeņa pacelšanas (Lielais Ķemeru tīrelis)

11. Pārejas un augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras karjeros (Medema purvs)

12. Purva augu reintrodukcija kūdras laukā (Lielsala)

13. Dabiski veidojies ilggadīgs zālājs kūdras laukā

14. Izstrādē esoši kūdras lauki

LABĀ PURVA KŪDRAS KARJERI

Kūdras karjeri ar dižo aslapi *Cladium mariscus* – Latvijā aizsargājama suga

DEDZIŅPURVS

Zāļu purva veģetācijas ar rūsgano melnceri *Schoenus ferrugineus* atjaunošanās atstātajā kūdras laukā

Rūsganā melncere - Latvijā aizsargājam augu suga

/LV/001103

Lēzeļa lipare *Liparis loeselii* –
Latvijā un ES aizsargājama orhideja
Dedziņpurva kūdras laukos

Dižā aslake *Cladium mariscus*

Rūsganā melncere
Schoenus ferrugineus Dedziņpurvā

Bezdēlīgactiņas
Primula farinosa Dedziņpurvā

AIZSARGĀJAMĀS AUGU SUGAS

Apdzira

INVAZĪVĀS AUGU SUGAS

Parastā līklape

LAUGAS PURVS UN KŪDRAS LAUKI

ĶEMERU TĪREĻA IZMĒGINĀJUMA TERITORIJA

18/05/2018
Sfagnu stādīšanas
eksperiments

07/09/18
Apaļlapu rasene, Magelāna sfagns,
purva dzērvene

KŪDRAS LAUKU REKULTIVĀCIJAS PIEMĒRI

1. Kārķļu stādījumi
2. Dzērveņu plantācijas
3. Krūmmelleņu audzēšana

CCM/LV/001103

SECINĀJUMI

1. Pēc purvu nosusināšanas, var izdalīt purvu degradācijas pakāpes.
2. Pēc tam, kad sasniegta maksimālā pakāpe – kūdras lauki, un tajos kūdras ieguve ir noslēgusies, atsākas process, kad atkal sāk ieviesties purva veģetācija, ar noteikumu, ja ir pietiekami mitruma apstākļi.
3. Kūdras laukos izdalītas 14 veģetācijas atjaunošanās iespējas.

SECINĀJUMI

4. Sfagnu ieviešanās, līdz ar to arī kūdras veidošanās procesa atjaunošanās, iespējama tikai tur, kur ūdens līmenis ir līdz ar kūdras virsmu vai sezonāli mainoties, nokrīt ne zemāk kā $\sim 0,3$ m zem kūdras virsmas.

5. Jo kūdras slānis ir plānāks, jo lielāka gruntsūdeņu ietekme, kā rezultātā grūtāk panākt augstajam-pārejas purvam raksturīga augāja ieviešanos. Vietās ar seklu atlikušās kūdras slāni, visticamāk, ieviesīsies niedres. Purvos ar biezāku atlikušās kūdras slāni ūdeņu fizikāli ķīmiskās īpašības nosaka galvenokārt nokrišņu sastāvs.

Paldies par uzmanību!

mara.pakalne@lu.lv

Aktivitātes tiek īstenotas ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas finansiālu atbalstu projekta "Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā" (LIFE REstore, LIFE14 CCM/LV/001103) ietvaros.

Informācija satur tikai projekta LIFE REstore īstenotāju redzējumu, Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra nav atbildīga par sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.